

EKONOMICKÁ FAKULTA TUL  
Centrum oceňování majetku

TECHNICKÁ  
UNIVERZITA  
V LIBERCI



Financováno  
Evropskou unií  
NextGenerationEU



Národní  
plán  
obnovy



Specializační studium  
Oceňování obchodních závodů (podniků)

# Finanční účetnictví

Ing. Olga Malíková, Ph.D.

+420 485 352 366

olga.malikova@tul.cz

www.com.tul.cz

# 10. Účetní agenda k cenným papírům



# Obsah

**10.1 Klasifikace cenných papírů v účetní evidenci - přehled**

**10.2 Evidence cenných papírů v účetnictví – pohled věřitele a dlužníka**

**10.3 Evidence cenných papírů v účetnictví – podle druhu cenného papíru**

**10.4 Oceňování cenných papírů v účetnictví**

**10.5 Vybrané účetní operace z pohledu investora do cenných papírů**

**10.6 Vybrané účetní operace z pohledu emitenta cenných papírů**

**10.1**  
***Klasifikace cenných papírů  
v účetní evidenci - přehled***

# **KLASIFIKACE CENNÝCH PAPÍRŮ** **pro účely účetní evidence**

- 1) dle druhu** (majetkové, dluhové)
- 2) dle času** (dlouhodobé, krátkodobé)
- 3) dle emitenta** (nabyté, emitované)



**jsou aktivy i pasivy!!!**



**10.2**  
***Klasifikace cenných papírů v účetnictví***  
***– pohled věřitele a dlužníka***

# Evidence cenných papírů v účetnictví - AKTIVA

## 06 – Dlouhodobý finanční majetek

- 061 – Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba
- 062 – Podíly – podstatný vliv
- 063 – Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly
- 064 – Pořízení dlouhodobého finančního majetku
- 065 – Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 066 – Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba
- 067 – Zápůjčky a úvěry - podstatný vliv
- 068 – Zápůjčky a úvěry - ostatní
- 069 – Jiný dlouhodobý finanční majetek



**DLOUHODOBÝ**

## 25 – Krátkodobý finanční majetek

- 251 – Majetkové cenné papíry k obchodování
- 252 – Vlastní podíly
- 253 – Dluhové cenné papíry k obchodování
- 254 – Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba
- 255 – Vlastní dluhopisy
- 256 – Dluhové cenné papíry se splatností do 1 roku držené do splat.
- 257 – Ostatní cenné papíry
- 258 – Směnky k inkasu
- 259 – Pořizování krátkodobého finančního majetku



**KRÁTKODOBÝ**



# Evidence cenných papírů v účetnictví - PASIVA

## 41–Základní kapitál a kapitálové fondy

411 – Základní kapitál

419 – Změny základního kapitálu

## 47–Dlouhodobé závazky

473 – Emitované dlouhodobé dluhopisy

478 – Dlouhodobé směnky k úhradě

## 24 – Jiné krátkodobé finanční výpomoci

241 – Emitované krátkodobé dluhopisy

## 32 – Závazky

322 – Směnky k úhradě

DLOUHODOBÝ

KRÁTKODOBÝ





## **SHRNUTÍ - účetní evidence CP dle EMITENTA:**

**a) Nabyté, získané CP (účetní jednotka = investor, nabyvatel):**

**06x, 251, 253, 256, 257, 258**

**b) Emitované CP (účetní jednotka = dlužník, emitent):**

**411 → 252; 241, 473 → 255 (322, 478)**



**10.3**  
***Klasifikace cenných papírů v účetnictví***  
***– podle druhu cenného papíru***

# Evidence cenných papírů v účetnictví investora - MAJETKOVÉ CENNÉ PAPÍRY

## 06 – Dlouhodobý finanční majetek

061 – Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba

062 – Podíly – podstatný vliv

063 – Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly

**DLOUHODOBÉ**

## 25 – Krátkodobý finanční majetek

251 – Majetkové cenné papíry k obchodování

252 – Vlastní podíly

254 – Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba

257 – Ostatní cenné papíry

**KRÁTKODOBÉ**



# Evidence cenných papírů v účetnictví investora - DLUHOVÉ CENNÉ PAPÍRY

## 06 – Dlouhodobý finanční majetek

- 063 – Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly
- 065 – Dluhové cenné papíry držené do splatnosti

} **DLOUHODOBÉ**

## 25 – Krátkodobý finanční majetek

- 253 – Dluhové cenné papíry k obchodování
- 255 – Vlastní dluhopisy
- 256 – Dluhové cenné papíry se splatností do 1 roku držené do splat.
- 257 – Ostatní cenné papíry
- 258 – Směnky k inkasu

} **KRÁTKODOBÉ**



## **10.4**

# ***Oceňování cenných papírů v účetnictví***

## OCENĚNÍ CENNÝCH PAPÍRŮ

- **Při nabytí CP (aktivum) – prvotní ocenění:**
  - *Pořizovací cenou* (koupě)
  - *Reprodukční pořizovací cenou* (bezúplatné nabytí)
  - *Zůstatkovou cenou* aktiva, bylo-li poskytnuto jako protihodnota na pořízení CP
- **Držba CP (aktivum) – následné ocenění:**
  - *Reálnou hodnotou* (tržní cena, met. ekvivalence; rozvahově či výsledkově),
  - *Historickou cenou* (tzn. prvotní ocenění, příp. opravné položky)
- **Emise CP (pasivum)**
  - *Jmenovitá (nominální) hodnota*



## OCENĚNÍ CENNÝCH PAPÍRŮ k rozvahovému dni

Od 2018: ocenění k datu ÚZ Položka	Ocenění k datu ÚZ	Přecenění do	Trvalé/ přechodné snížení hodnoty
<b>Podíly v ovládaných osobách</b> (rozhodující/podstatný vliv) <b>061, 062</b>	Metoda ekvivalence; PC; PC snížená o O.P.	VK-fond z přecenění (u ME) 414	Opravná pol. (u PC)
<b>Dlouhodobé dluhopisy:</b> - držené do splatnosti <b>065</b>	amortizovaná H (úrok)	-----	Opravná pol.
- realizovatelné <b>063</b>	Reálná hodnota	VK-fond z přecenění	
Akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým/pevným výnosem, ostatní podíly; dluhopisy: - k obchodování <b>251,253</b>	Reálná hodnota	Výsledkově fin.N (564) či fin. V (664)	
- realizovatelné <b>257</b>	Reálná hodnota	VK-fond z přecenění	
<b>Krátkodobé dluhopisy</b> - držené do splatnosti <b>256</b>	amortizovaná H (úrok)	-----	Opravná pol.

# OCENĚNÍ EKVIVALENCÍ U MAJETKOVÝCH PODÍLŮ

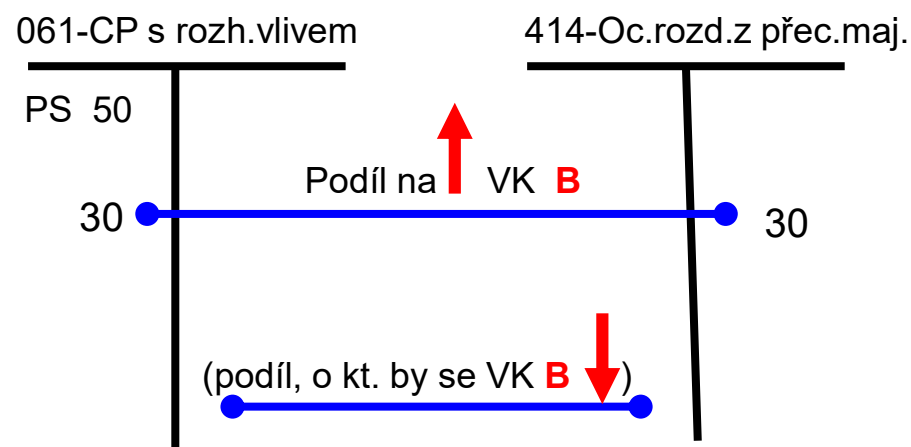
## Příklad:

- V roce 20X1 podnik **A** má v podniku **B** podíl na VK ve výši 50% (tj. **A** drží 50 % akcií, které emitoval **B**)
- VK podniku **B** = 100 mil. (projeví se v rozvaze podniku B na pasivech – ve vlastních zdrojích)
- ⇒ podnik **A** ocení svůj podíl = 50 mil. (projeví se v rozvaze v dlouhodobém finančním majetku – v aktivech)
  
- V roce 20X2
- VK PODNIKU **B** se ↑ = 160 mil.
- podnik **A** vykáže hodnotu podílu 80 mil., tj. +30



# OCENĚNÍ EKVIVALENCÍ U MAJETKOVÝCH PODÍLŮ

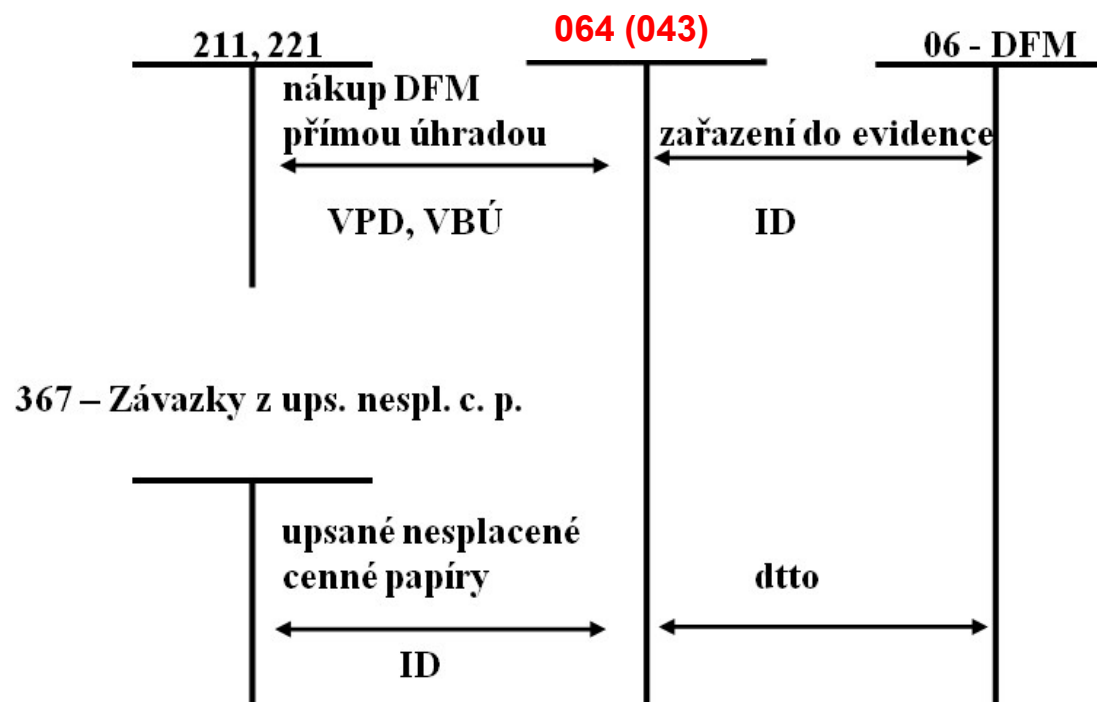
## Podnik A (nabyvatel) – rok 20X2



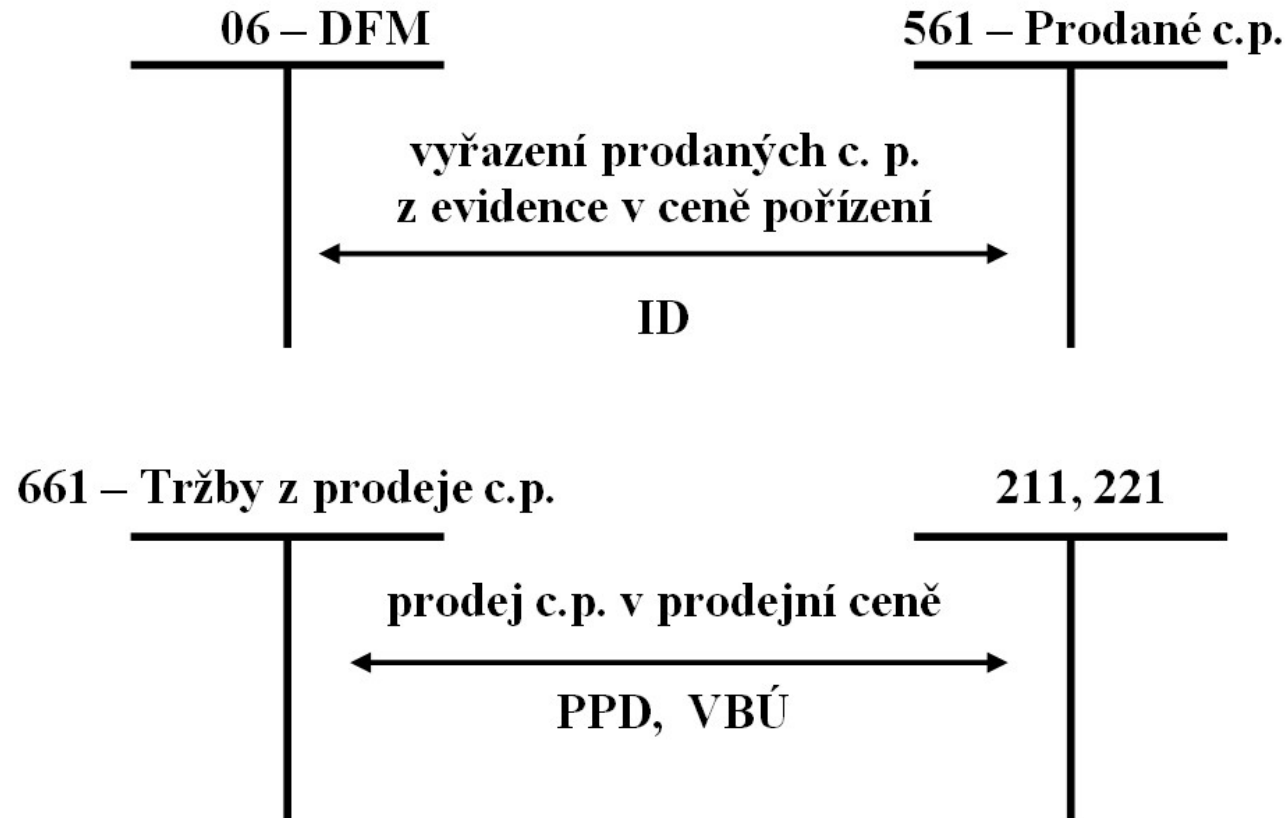
Pozn.: V praxi se sleduje odděleně na AÚ pořizovací cena CP (např. 061/1) a následné změny vlivem přecenění (např. na 061/2)

**10.5**  
***Vybrané účetní operace  
z pohledu investora do cenných papírů***

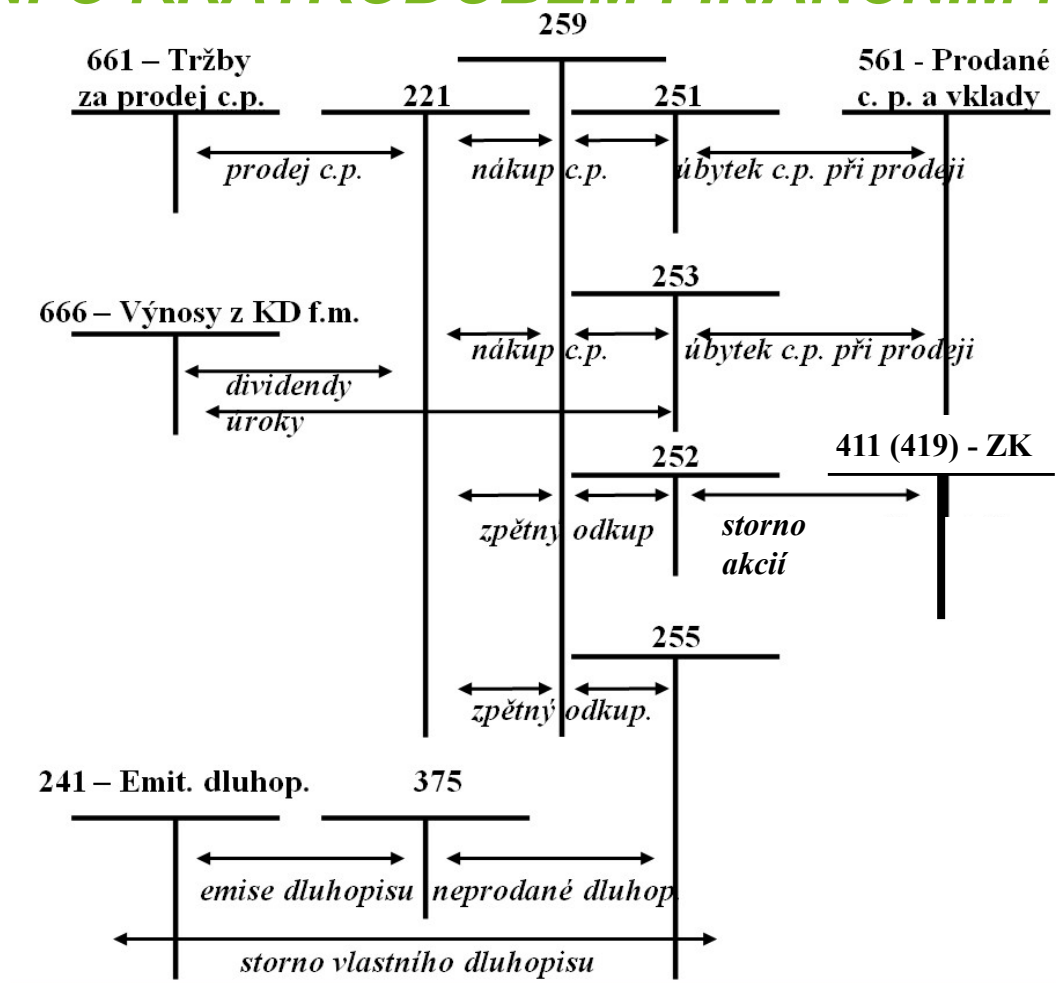
# POŘÍZENÍ DLOUHODOBÝCH CENNÝCH PAPÍRŮ



# PRODEJ DLOUHODOBÝCH CENNÝCH PAPÍRŮ

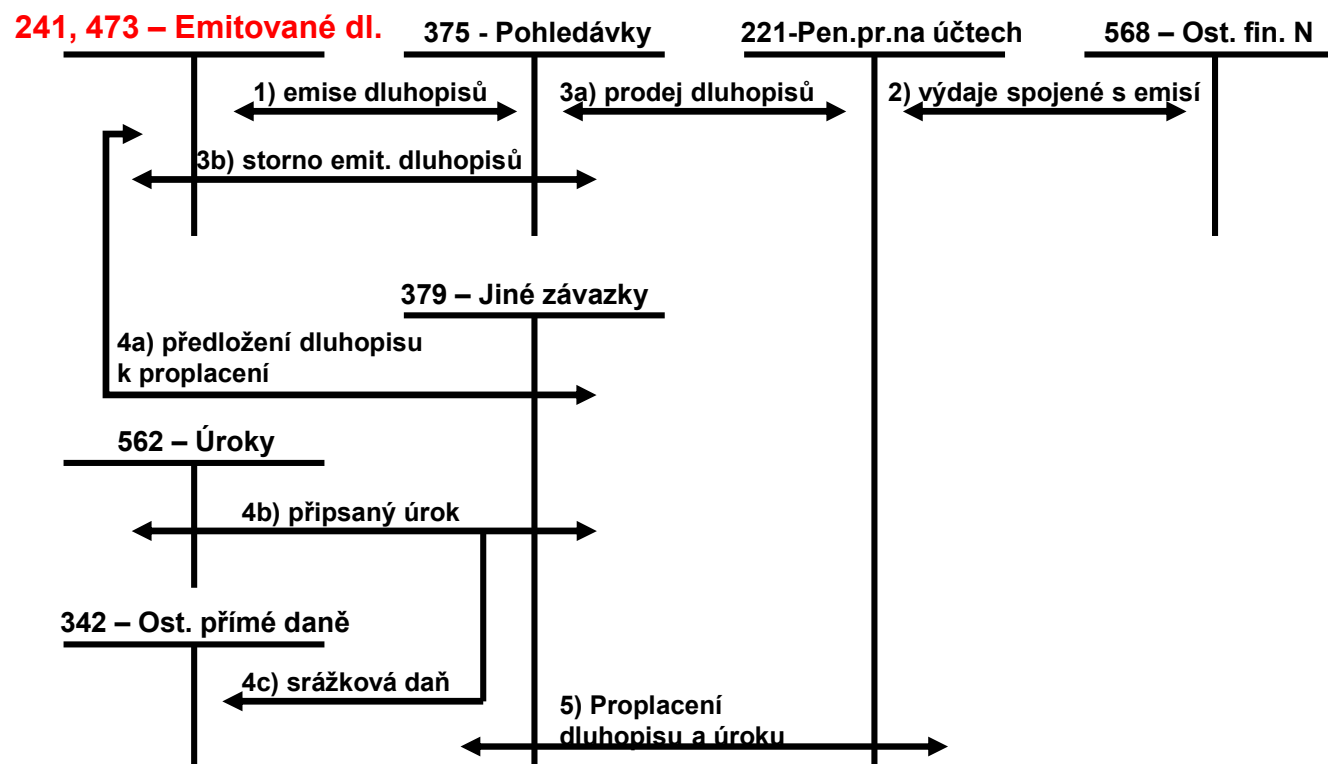


# ÚČTOVÁNÍ O KRÁTKODOBÉM FINANČNÍM MAJETKU



**10.6**  
***Vybrané účetní operace  
z pohledu emitenta cenných papírů***

# ÚČTOVÁNÍ O EMITOVANÝCH DLUHOPISECH



## Literatura



BOKŠOVÁ, J., 2013. *Účetní výkazy pod lupou I.: Základy účetního výkaznictví*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-921-2.

ČESKO, 2002. Vyhláška č. 500 ze dne 25. listopadu 2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 174, strana 9690, ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-500>

HASPROVÁ, O. a Z. BRABEC, 2019. *Základy účetnictví podnikatelských subjektů*. 2. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci. ISBN 978-80-7494-490-1.

MFČR, 2017. České účetní standardy č. 008, 014 a 016. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2023-10-24]. Dostupné z: [https://www.mfcr.cz/media/Ucetnictvi\\_2018\\_Ceske-ucetni-standardy-pro-500-2002\\_v02.pdf](https://www.mfcr.cz/media/Ucetnictvi_2018_Ceske-ucetni-standardy-pro-500-2002_v02.pdf)

STROUHAL, J. et al., 2023. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2023*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7676-641-9.

STROUHAL, J. et al., 2013. *Oceňování v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7478-367-0.





# Děkuji za pozornost

Ing. Olga Malíková, Ph.D.

+420 485 352 366

olga.malikova@tul.cz

www.com.tul.cz

